

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

*Pr. 237/22.10.19
CEB*

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6782 din 04.11. 2019
La nr. 237 din 22.10.2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru completarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”..

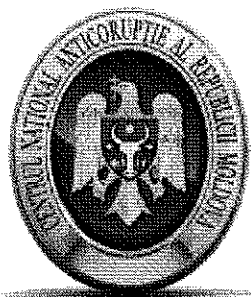
Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

Ex.: Crețian Ilie
Tel.: 022 257 308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2271</u>
„05”	<u>11</u> 20 <u>19</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6121 din 04.11.2019

la proiectul de lege pentru completarea articolului 1 din Legea nr.26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (se completează cu lit.r) - teren de 7,5 ha amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „Prin completarea Legii nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”, se propune crearea subzonei în localitatea Pîrîta, raionul Dubăsari. Motivele de bază care susțin argumentul în favoarea unei sub-zone sunt de ordin economic, social, politic și de securitate”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune includerea în componența Zonei Economice Libere „Bălți” a unui teren de 7,5 ha amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește extinderea Zonei Economice Libere „Bălți” prin adăugarea în componența acesteia a unui teren cu suprafața de 7,5 ha. Respectiv, beneficiile economice ale regimului juridic al zonei economice libere vor profita noilor potențiali rezidenți.

Cu toate acestea, proiectul nu individualizează care anume teren urmează să fie inclus în componența zonei economice libere. Formularea ambiguă a proiectului împiedică atingerea obiectivelor urmărite și poate crea circumstanțe pentru manifestări de corupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, prezintă argumentarea de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*".

Având în vedere natura relațiilor sociale reglementate de proiect, implementarea acestuia nu presupune alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Datele de indentificare ale terenului ce urmează a fi inclus în componența Zonei Economice Libere „Bălți” sunt incomplete, drept consecință fiind imposibilă determinarea concretă a terenului la care se referă proiectul. Formularea ambiguă respectivă permite interpretarea abuzivă a normei, ceea ce constituie un factor de corupție. Aspectele date sunt analizate în conținutul compartimentului III al prezentului Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Textul proiectului nu contravine cadrului legal în vigoare, însă se atestă prezența unei lacune de drept, în privința identificării bunului imobil vizat, ceea ce acordă proiectului un caracter confuz. Aspectele date sunt detaliat analizate în compartimentul III al prezentului Raport.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art. I din proiect</p> <p><i>„Art. I. - La articolul 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” [...], alineatul (2) se completează cu litera r) cu următorul cuprins:</i></p> <p><i>„r) un teren de 7,5 ha, cu numărul cadastral 3842101, amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari”.</i></p>
<p>Obiecții:</p> <p>Prin proiectul de lege se urmărește completarea listei terenurilor care se află în componența Zonei Economice Libere „Bălți”. Prevederea citată menționează expres terenul care urmează să fie parte a Zonei Economice Libere, însă datele consemnate nu permit individualizarea terenului în cauză. În concret, numărul cadastral al terenului este incomplet.</p> <p>În conformitate cu pct. 83 din Instrucțiunea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, aprobată prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 112 din 22.06.2005, numărul cadastral al terenului este format din 10 cifre, ultimele 3 cifre fiind destinate identificării nemijlocite a unui teren în cadrul unui sector. Prin prisma prevederilor Instrucțiunii respective, rezultă faptul că numărul cadastral menționat în proiect individualizează doar un sector de teren, care cuprinde în sine o mulțime de terenuri.</p> <p>În consecință, prevederea analizată creează incertitudine privind terenul care urmează să fie inclus în componența Zonei Economice Libere „Bălți”. Astfel, la etapa implementării proiectului sunt iminente riscuri de diminuare a integrității instituționale și profesionale. Or, atât timp cât nu este individualizat terenul concret, ci doar sectorul de teren care include o mulțime de terenuri, persistă o incertitudine referitoare la regimul juridic al terenurilor și posibilitatea comportamentelor abuzive ale agenților publici.</p> <p>Având în vedere cele menționate, se recomandă menționarea expresă în proiect a numărului cadastral integral al terenului de 7,5 ha din satul Pîrîta, raionul Dubăsari. În cazul în care terenul respectiv încă nu este format ca un teren separat și/sau nu este înregistrat conform prevederilor legale, se recomandă suspendarea promovării proiectului până în momentul în care terenul de 7,5 ha va dispune de un număr cadastral și va fi posibilă expunerea acestui număr cadastral în proiectul de lege.</p>
<p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă completarea art. I din proiect prin menționarea <u>numărului cadastral integral</u> al terenului de 7,5 ha din satul Pîrîta, raionul Dubăsari.</p> <p>Alternativ, se recomandă suspendarea promovării și adoptării proiectului până în momentul în care terenul</p>

de 7,5 ha va dispune de un număr cadastral și va fi posibilă expunerea acestui număr cadastral în proiectul de lege.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Norme irealizabile

Riscuri de corupție:

- Generale

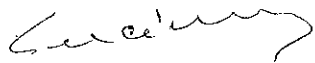
IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune includerea în componența Zonei Economice Libere „Bălți” a unui teren de 7,5 ha amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari.

Proiectul nu individualizează care anume teren urmează să fie inclus în componența zonei economice libere, deoarece datele de identificare sunt incomplete. Formularea ambiguă a proiectului împiedică atingerea obiectivelor urmărite și poate crea circumstanțe pentru manifestări de corupție.

Prin urmare, autorul urmează să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

04.11.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Ilie Creciun , Inspector principal

